

مقدمه‌ای بر توریسم و امنیت آن

تألیف:

دکتر حسن ابراهیم‌زاده آسمین

(استادیار گروه جغرافیا و انسان‌شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان)

سرشناسه :	ابراهیم زاده آسمین، حسین، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور :	مقدمه‌ای بر توریسم و امنیت آن / حسین ابراهیم زاده آسمین
مشخصات نشر :	تهران: سخنوران، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری :	۱۳۴ ص
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۵۹-۲۶-۳
موضوع :	گردشگری -- جنبه‌های اجتماعی -- گردشگری -- ایران -- پیش‌بینی‌های ایمنی
رده بندی کنگره :	۱۳۹۳ الف ۱۹ / G۱۵۵
رده بندی دیویی :	۴۷۹۱۵۵/۳۳۸
شماره کتابشناسی ملی :	۳۴۸۶۴۳۵

کارگزار: ...
تلفن: ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳ - ۶۶۴۷۰۰
sokhanvaran.pub@yahoo.com

عنوان کتاب :	مقدمه‌ای بر توریسم و امنیت آن
پدیدآورندگان :	حسین ابراهیم زاده آسمین
ناشر :	سخنوران
صفحه‌آرا و طراح جلد :	سخنوران
سال و نوبت چاپ :	۱۳۹۳ - اول
شمارگان :	۱۰۰۰ نسخه
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۵۹-۲۶-۳
مرکز پخش :	۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳
قیمت :	۷۰۰۰۰ ریال
حق چاپ محفوظ است.	

بشگفتار

سفر و سیاحت از دیرباز مورد توجه همه انسان‌ها بوده و شده است. از همین روی است که بسیاری از کشورها کشف شده‌اند.

گردشگری ارائه‌کننده الگوهای جدیدی می‌باشد که این الگوها می‌تواند ویژگی‌های شغلی و فضای زندگی مردم را تغییر دهد و سازماندهی کند. همچنین تمایش‌دهنده ویژگی‌ها ساختار جامعه، ارزش‌ها، اعتقادات مردمی است که در آن سرزمین سکونت دارند (رسنگر، ۱۹۹۸).

اما امروزه نفس سفر و گردش تغییر یافته است، امروزه مردم برای ارضای نیازهای خود از جمله کسب‌وکاری، تجارت، ورزش، سلامت و... به سفر می‌روند. گردشگری امروزه به یک صنعت مبدل شده است و بسیاری از کشورها روی صنعت گردشگری سرمایه‌گذاری می‌کنند تا بتوانند گردشگران هرچه بیشتر را جذب کنند زیرا حضور گردشگران نه تنها صلح و امنیت را به گوش جهانیان می‌رساند بلکه فواید بسیاری را نیز نصیب

کشورهای میزبان می‌کنند از جمله ارز آوری، ایجاد شغل و... سازمان جهانی گردشگری^۱ معتقد است که با توجه به رشد ۴ تا ۵ درصدی این صنعت در دهه ۹۰، درآمد صنعت گردشگری در سال ۲۰۲۰ به بیش از ۲/۵ تریلیون دلار و تعداد گردشگران در سال ۲۰۲۰ م به یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون نفر خواهد رسید (مدهوشی، ۱۳۸۲: ۱۲) به همین دلیل گردشگری یکی از صنایع پیرامونی جهان و ابزار توسعه اقتصادی عمده‌ای می‌باشد.

اما نکته مهم اینجاست که قبل از جذب گردشگران به‌خصوص گردشگران خارجی، کشورهای میزبان باید چند مؤلفه اساسی را برای حضور گردشگران مهیا کنند، که مهم‌ترین مولفه برای حضور گردشگران، وجود امنیت و حتی مهم‌تر از آن ایجاد احساس امنیت می‌باشد. بدون احساس امنیت در کشوری حضور گردشگران در آن مکان تقریباً غیر ممکن است.

امنیت تأثیر بالایی بر گردشگری و جهت‌یابی منافع اقتصادی دارد. علاوه بر این هنگامی که مقامات دولتی نسبت به گردشگری اهمیت می‌دهند و مسائل گردشگری برای آنها مهم است، علاقه بیشتری به تأمین نیازهای مجامع محلی گوناگون از جمله گردشگران می‌دهند و خدمات بهتری به عموم مردم ارائه می‌کنند.

کشور ایران دارای جاذبه‌های گردشگری تاریخی و طبیعی فراوان و منحصر به فردی است یکی از مهم‌ترین مسائلی که در وجهه بین‌المللی ایران تأثیر منفی داشته و متعاقباً جذب گردشگری را تحت تأثیر فراوان قرار داده است، تبلیغات منفی در زمینه عدم وجود امنیت برای گردشگران در این کشور می‌باشد. این مسئله باعث شده است کشور ایران به عنوان یکی از مقاصد گردشگری با مشکل بالا در مقایسه با سایر کشورهای جاذب گردشگری و ظرفیت‌بخش نداشته باشد براساس بررسی‌های به عمل آمده ثابت شده است امنیت ایران در زمینه گردشگری در سطح جهان ضعیف بوده و پدیده بی‌ثباتی شدن این ضعف را نمایان‌تر ساخته است (تولایی، ۱۳۸۶: ۷).

نظر به تحقیقات و بررسی‌های متعدد در خصوص نقش مثبت صنعت توریسم، در توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی شهرها و ایجاد رشد و توسعه در آن‌ها، و از طرفی ایجاد امنیت مهم‌تر از آن احساس امنیت در اشخاصی که به عنوان توریسم کشور وارد می‌شوند، این نوشتار مقدمه‌ای است بر این موضوع و بررسی چالش‌های فراروی صنعت توریسم در کشور عزیزمان، به بیان راهکارهای خروج از مسائل و مشکلات توریسم می‌پردازد.

بی‌شک انتقادات و نظریات تمامی اساتید، صاحب‌نظران، دانشجویان، علاقمندان و اهالی علم، مهم‌ترین و ارزشمندترین سرمایه به منظور تصحیح و تکمیل نسخه‌های آتی این نوشتار خواهد بود. در پایان از تمامی عزیزانی که در جمع‌آوری، تألیف و نگارش حاضر همراه و یاری‌رسان ما بوده‌اند، کمال تشکر و قدردانی خود را اعلام می‌کنم.

با تشکر از جنابان و دست‌اندرکاران آن و همچنین مدیر محترم میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان سیستان و بلوچستان به خاطر نهایت و همکاری در چاپ این اثر، نهایت تشکر را دارم.

حسین ابراهیم زاده آسمین - ۱۳۹۳

فهرست

پیشگفتار	۵
فصل اول: کلیات	۱۵
مقدمه	۱۶
سئو پیش روی توریزم	۱۷
چرا توریزم؟	۱۷
نظریات حوزه سیاست و گردشگری	۱۹
دیدگاه‌های گردشگری	۲۴
دیدگاه اقتصادی	۲۵
دیدگاه اجتماعی - فرهنگی	۲۵
دیدگاه زیست محیطی و بهداشتی	۲۶
دیدگاه سیاسی و ژئوپولتیکی	۲۷
اهداف بررسی مسائل توریزم	۲۷
سؤال‌های پیش روی محققان	۲۸
مطالعات گردشگری و توریزم	۲۹

فصل دوم: چشم‌انداز توریسم (گردشگری) ۳۵

مقدمه ۳۶

تعریف مفهوم گردشگری ۳۶

گردشگر ۳۷

توریسم ۳۷

صنعت جهانگردی ۳۸

جهانگردی، معنی عام ۳۸

جهانگردی به معنی خاص ۳۸

تعریف دیگر در صنعت جهانگردی ۳۸

تأسیسات اقامتی ۳۹

تاریخچه گردشگری ۴۳

تاریخچه گردشگری در ایران ۴۸

فراز و فرودهای صنعت گردشگری در ایران از انقلاب اسلامی تا

اکنون (..... ۴۹

نگاهی به جایگاه ایران در صنعت توریسم و گردشگری ۵۱

آثار و جاذبه‌های تاریخی ثبت شده ایران در فهرست میراث

۵۲	جهانی یونسکو.....
۵۶	ترتیب زمان ثبت در میراث جهانی یونسکو
۵۷	فصل سوم: انواع گردشگری
۵۸	مقدمه
۵۹	انواع گردشگری
۵۹	گردشگری فرهنگی
۶۰	۲. گردشگری هنری
۶۰	۳. گردشگری تاریخی
۶۱	۴. گردشگری تفریح و تاج
۶۲	۵. گردشگری دریایی
۶۲	۶. گردشگری طبیعت‌گردی
۶۴	۷. گردشگری تجاری و بازرگانی
۶۴	۸. گردشگری شهری
۶۵	۹. گردشگری روستایی
۶۵	۱۰. گردشگری قومی و عشایری
۶۸	۱۱. گردشگری مذهبی
۶۸	۱۲. گردشگری ورزشی

۱۳. گردشگری ماجراجویانه	۶۹
۱۴. گردشگری سلامت	۷۰
۱۵. گردشگری فضا	۷۱
۱۶. گردشگری الکترونیکی	۷۲
۱۷. گردشگری مجازی	۷۳
۱۸. گردشگری بیابانی	۷۴
۱۹. گردشگری آموزشی و علمی و گردهمایی	۷۴
۲۰. گردشگری تاریخی	۷۵
۲۱. گردشگری خنوبی	۷۵
۲۲. گردشگری پزشکی	۷۵
۲۳. گردشگری با هدف مشترک	۷۶
۲۴. گردشگری سیاه	۷۶
۲۵. گردشگری افیونی	۷۶
۲۶. گردشگری سیاسی	۷۶
۲۷. گردشگری اجتماعی	۷۷
۲۸. گردشگری جنوبگان	۷۷
۲۹. گردشگری شمالگان	۷۷

۳۰. گردشگری صنعتی (کارخانه‌ای) ۷۷

فصل چهارم: امنیت و گردشگری ۷۹

مقدمه ۸۰

مفهوم امنیت ۸۰

رابطه گردشگری و امنیت ۸۲

عناصر تأثیرگذار در امنیت گردشگران ۸۵

الف. نقش عوامل ۸۵

ب. برنامه‌ریزی ۸۶

ج. هویت فرهنگی ۸۷

د. عوامل سیاسی و ادار ۸۸

هـ. شبکه راه‌ها ۸۸

احساس امنیت، مهم‌تر از امنیت ۸۹

امنیت معتبرترین جاذبه گردشگری ۹۳

فصل پنجم: آثار مثبت و منفی گردشگری ۹۴

مقدمه ۹۴

آثار گردشگری ۹۷

۹۸	مزایای بالقوه صنعت جهانگردی
۱۰۰	آثار منفی گردشگری
۱۰۸	اثرات مخفی گردشگری
۱۰۸	جاسوسی
۱۰۸	ترویج فرهنگ غرب
۱۰۹	انتقال بیماری‌های واگیر
۱۰۹	جمع‌آوری آشکار
۱۱۶	چالش‌های مسائل امنیت
۱۱۸	پلیس گردشگری و امنیت گردشگران
۱۱۹	نتیجه‌گیری
۱۲۰	پیشنهادات
۱۲۳	فهرست منابع
۱۲۷	نمایه (فهرست واژگان)